

De gepigmenteerde huid reageert anders

A. Hols* interviewt F.F.V. Hamerlinck**

Wat zijn de belangrijkste anatomische verschillen tussen de gepigmenteerde huid en de blanke huid?

Het belangrijkste verschil tussen de gepigmenteerde huid (foto 1) en de blanke huid (foto 2) is natuurlijk op de eerste plaats de kleur. Soms wordt er gezegd dat mensen met een gepigmenteerde huid niet kunnen verbranden in de zon of geen huidkanker kunnen krijgen omdat de kleur de schadelijke stralen tegenhoudt. Dit is zeker niet zo. Mensen met een donkere huid kunnen even goed verbranden in de zon. Zij kunnen eveneens huidkanker krijgen. Door het klimaat in Nederland maakt een gepigmenteerde huid minder vitamine D aan. Er is geen verschil in dikte van de huid. Alle huiden zijn even dik. Er is wel verschil in het aantal cellagen. Een gepigmenteerde huid heeft meer cellagen en is dus compacter dan de blanke huid. Een ander verschil is de doorlaatbaarheid. De doorlaatbaarheid van de huid wordt bepaald door de 'Trans Epidermal Water Loss'. Er is een verschil in doorlaatbaarheid tussen verschillende huidtypen (1). Het is van groot belang dit te weten, niet alleen voor het gebruik van bijvoorbeeld hormoonpreparaten bij kinderen, maar ook voor het ontstaan van contacteczemen en het gebruik van cosmetica, zoals bodycrèmes. Door het verschil in doorlaatbaarheid is er ook een verschil in vochtverlies door de huid. Belangrijk hierbij is het klimaat. Vochtverlies is een klimatologisch fenomeen. Tenslotte is er het verschil in sebumpductie die vooral op het behaarde hoofd groter is bij de gepigmenteerde huid dan de blanke huid waardoor meer schilfering optreedt op het behaarde hoofd wat soms verward wordt met een schimmelinfectie.

Welke huidtypen komen voor?

'Tot zover heb ik de huid altijd ingedeeld in blanke huid, de negroïde huid, de Zuid-Aziatische huid, De Oost-Aziatische huid en de Zuid-Amerikaanse huid. De laatste tijd denk ik dat er extra aandacht zou moeten zijn voor de Perzische huid. Deze huid verschilt volgens mij van alle andere huidtypen.'

Wat gebeurt er met de gepigmenteerde huid in Nederland? (als iemand met een gepigmenteerde huid in Nederland wordt geboren, past de huid zich dan wel aan aan het Nederlandse klimaat?)

'De eigenschappen van de huid blijven dezelfde. De huid verandert niet omdat men in Nederland geboren is. Het Nederlandse klimaat heeft een negatieve invloed op de

gepigmenteerde huid in die zin dat de gepigmenteerde huid veel vocht verliest in Nederland. De huid wordt droger, vormt meer rimpels en is meer schilferig (foto 3).'

Waarom is de gepigmenteerde huid in Nederland meer doorlaatbaar?

'Dit heeft vooral te maken met de tussenstof die zich tussen de cellen van de huid bevindt. Deze stof heet ceramide. Ceramiden binden water in de huid. Nu zijn er veel soorten ceramiden bekend en ook het aantal verschilt bij de verschillende huidtypes. Zo heeft bijvoorbeeld de Chinese huid meer ceramiden in de huid van de onderbenen. In het Nederlands klimaat verliest de Chinese huid vocht in grote hoeveelheden waardoor de huid van de benen extreem droog wordt. Bij de negroïde huid verliest vooral de hoofdhuid veel vocht en wordt de hoofdhuid droog en schilferig.'

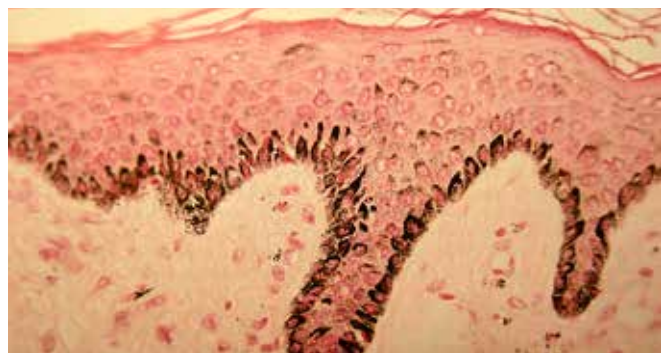

Foto 1. PA gepigmenteerde huid (Bron: F.F.V. Hamerlinck)

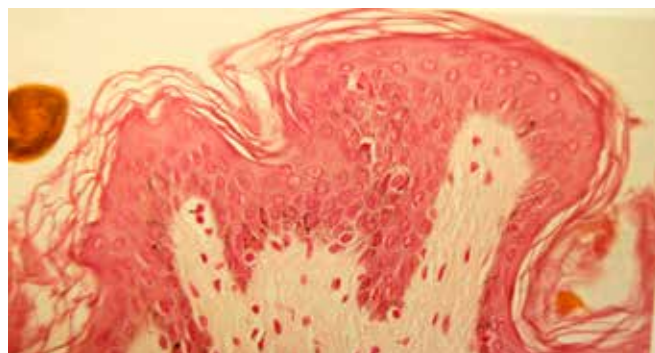

Foto 2. PA van blanke huid (Bron: F.F.V. Hamerlinck)

Foto 3. Droge, gekleurde huid (Bron: F.F.V. Hamerlinck)

Welke cultuurverschillen zijn er wat de huid betreft (bijvoorbeeld wat betreft cosmetiek)?

'Het probleem met het gebruik van cosmetica bij de gepigmenteerde huid is vooral de droogte. Ik verkies altijd crèmes boven afsluitende vette zalven. Mensen met een gepigmenteerde huid kunnen een vorm van acne (acne pommade) ontwikkelen als ze op de huid afsluitende crèmes aanbrengen. Hiermee bedoel ik crèmes die bijvoorbeeld vaseline of paraffine bevatten. Zelfs in geringe hoeveelheden kan het al schadelijk zijn. Dit geldt niet alleen in het gezicht maar voor het hele lichaam. Body crèmes kunnen op alle plaatsen van het lichaam acne pommade veroorzaken. Bij een gepigmenteerde huid zal minder snel een contact eczeem optreden omdat de huid compacter is en minder doorlaatbaar, afhankelijk van het type huid.'

Weet u iets over de producten/smeersels die mensen met een gepigmenteerde huid graag smeren?

'Er worden vooral veel plantaardige vetten en oliën gebruikt, zoals kokosolie, uierzalf, vaseline en olijfolie. Olijfolie is trouwens een van de beste oliën voor de huid. Dit wordt door de huid goed geabsorbeerd. In de literatuur worden vaak anti-aging eigenschappen aan toe geschreven. Dit betekent het voorkomen van verouderingsverschijnselen. Afhankelijk van de verontreinigingen in andere producten zoals kokosolie of uierzalf, kunnen ze soms wel allergische reacties veroorzaken, hoewel dit bij de gepigmenteerde huid minder snel voorkomt.'

Hoe verzorg je de gepigmenteerde huid in Nederland?

'Zoals eerder besproken is het grote probleem bij de gepigmenteerde huid de droogte van de huid. Het beste is het vocht dat geproduceerd wordt op te vangen met stoffen die juist dat vocht opnemen, zoals lanette- of

cetomacrogolcrème. Aan deze crème kan dan een was worden toegevoegd, zoals bijenwas, die de huid op zijn beurt soepel maakt.'

Wat is het verschil tussen een eczeem bij de gepigmenteerde huid en de blanke huid?

'In Nederland wordt vaak een donkere, droge huid als eczeem, beoordeeld en behandeld. Dit is een grote fout omdat men het onderscheid niet kent tussen een droge huid (foto 4) en een eczeem (foto 5) bij gebrek aan kennis van de donkere huid. Zo worden vaak ten onrechte hormoonzalven voorgeschreven, vooral bij kinderen. Het stellen van de diagnose eczeem is veel gemakkelijker bij de blanke huid. Bij een blanke huid stelt men dat droge huid met een zalf moet worden behandeld en nattende huiddeelen met een crème. Deze stelling geldt niet voor de gepigmenteerde huid. Nooit zalven gebruiken bij een gepigmenteerde huid, altijd crèmes. Een andere verkeerde diagnose die vaak bij de gepigmenteerde huid wordt gemaakt is een schimmelinfectie verwarren met een eczeem. Bij een gepigmenteerde huid moet men steeds bedacht zijn op schimmelinfecties.'

Waar moet je rekening mee houden bij de behandeling van een eczeem bij een gepigmenteerde huid?

'Bij de behandeling moet men steeds rekening houden met de doorlaatbaarheid van de huid en vochtverlies. Het is ook af te raden om bij de behandeling van een eczeem bij een gepigmenteerde huid een zalf te gebruiken. Alleen crèmes gebruiken omdat deze juist het vocht opnemen. Reeds bij een kleine hoeveelheid vaseline gemengd in een crème sluit de huid al af.'

Foto 4. Droge huid (Bron: F.F.V. Hamerlinck)

Foto 5. Constitutioneel eczeem (Bron: F.F.V. Hamerlinck)

Wat gebeurt er met de gepigmenteerde huid als er met afsluitende stoffen, zoals vaseline, paraffine of teer gesmeerd wordt?

'Als een afsluitende stof op een gepigmenteerde huid wordt aangebracht wordt de huid nog droger. Zoals eerder aangegeven verliest de gepigmenteerde huid veel vocht in ons klimaat. Als er vaseline of paraffine wordt aangebracht op de huid, blijft het vocht onder de vaseline staan. Dit vocht maakt de huid juist droger (foto 6). Als je een uur in je bad ligt is je huid ook droog en rimpelig. Zalven bevatten ook afsluitende stoffen, zoals vaseline en paraffine. Deze stoffen maken dan het eczeem nog droger door het vocht dat er onder blijft staan. Deze droge huid gaat dan jeuken. De patiënt gaat bijgevolg krabben en zo ontstaat

Foto 6 . Gebruik vaseline (Bron: F.F.V. Hamerlinck)

een vicieuze cirkel. Door het krabben wordt het eczeem weer erger of treden soms infecties op door bacteriën onder de nagels. In de literatuur worden teerproducten afgeraden om hun oncogene eigenschappen.'

Hoe kan post-inflammatoire hyperpigmentatie (PIH) ontstaan en hoe behandel je dit?

'Post-inflammatoire hyperpigmentatie (verkleuring van de huid) ontstaat bij elke irritatie van een gepigmenteerde huid. Melanocyten sijpelen als het ware dieper in de huid en verdelen zich onder de huid. Afhankelijk van de ernst en de diepte van de beschadiging en de ligging van de melaninekorrels ziet de huid donkerder tot intens livide blauw. Voor de behandeling van PIH gebruikt men stoffen die de melanineproductie kunnen stoppen of de omzetting kunnen beïnvloeden. Enkele hiervan bevatten hormoonpreparaten, tretinoïne, azaleïnezuur of hydrochinon. Nooit preparaten gebruiken die tegelijkertijd tretinoïne en hydrochinon bevatten, de zogenaamde HTT crèmes bij een gepigmenteerde huid. Dan wordt de huid juist donkerder. Ook het gebruik van propyleenglycol als oplosmiddel in huidpreparaten kan de huid irriteren en donkerder maken.'

* *Annelies Hols, dermatologieverpleegkundige, Rijnstate, Arnhem*

** *Dr. F.F.V. Hamerlinck, etnisch dermatoloog, Amsterdam*

1. Hamerlinck FFV, Laane HM, Van der Wal AC. Efflorescenties van de gepigmenteerde huid. *Gaxo*, 1999.

Meer informatie over dit onderwerp is te vinden op www.drhamerlinck.info